

UBRZANO UDALJAVANJE OD EVROPE

U analizama, planovima i razgovorima koji se vode u političkim krugovima EU proširenje Unije je zauzelo opet jako važno mesto, naročito u trenutku kad se pripremaju okviri za prestanak rata u Ukrajini. Očekivalo bi se da Srbija u tim okolnostima pokuša da uhvati ovaj voz i da nadoknadi zaostajanje iz protekle četiri godine, te da napravi napor da dostigne Crnu Goru i ubedi evropske sagovornike u svoju posvećenost evropskom putu i

Umesto da evropske zvaničnike ubedi u svoju posvećenost evropskom putu i nameru da postane član EU, izgleda da Srbija radi sve suprotno tome. Baš u tih nekoliko nedelja kad se o pristupanju Ukrajine Evropskoj uniji po nekoj vrsti hitne procedure počelo intenzivno govoriti, a onda i o perspektivi Zapadnog Balkana, Srbija pravi korake koji deluju kao da baš nikako nećemo da Evropljani pomisle da bismo mi rado ušli u njihov „klub“

u svoju nameru da postane član EU. Izgleda, međutim, da Srbija radi sve suprotno tome. Baš u tih par nedelja kad se o pristupanju Ukrajine Evropskoj uniji po nekoj vrsti hitne procedure počelo intenzivno govoriti, a onda i o perspektivi Zapadnog Balkana, Srbija pravi korake koji deluju kao da baš nikako nećemo da Evropljani pomisle da bismo mi rado ušli u njihov „klub“.

Prvi korak je usvajanje pravosudnih zakona koji su negativno ocenjeni i od pravne struke i od samog pravosuđa, sudija i tužilaca, civilnog sektora, pa i od EU. Na nedavnom sastanku ministra pravde sa komesarom EU za pravosuđe Majklom Magratom, komesar je rekao da je potrebno odložiti odnosno obustaviti primenu usvojenih zakona i izneo očekivanje da se oni ubrzo promene.

Portparol EU Gijom Mersije je povodom tih zakona upozorio da je „to ozbiljan korak unazad na putu pristupanja Srbije Evropskoj uniji i potkopava njene prethodne obaveze i postignuti napredak.“

Elem, predstavnici Srbije ne deluju kao da su shvatili ozbiljnost poruke – čekaju, kako kaže predsednica Skupštine, Ana Brnabić, *post festum* analizu Venecijanske komisije. (Uz *gred*, *post festum* je izraz koji označava da je neka akcija zakasnila, prekasna, dakle neko delovanje koje se preduzima kad je teško ili nemoguće bilo šta

promeniti, sigurna sam da predsednica Skupštine to zna i da je zato i upotrebila taj izraz – a to znači da promena zakona za njih nije tema, bar za sad!) Drugi korak je nastavak obračuna sa novinarima i medijima. Objavljivanje dokumentarca „Zlo doba“ Centra za društvenu stabilnost, nevladine organizacije bliske vlastima (ono što se u praksi civilnog društva s pravom zove GONGO – *governmentally oriented NGO*), u kojem se Veran Matić demonizuje i opisuje kao čovek koji je sve što je radio u poslednjih trideset i nešto godina činio da bi izdao zemlju i narod (čak je hteo i Gračanicu da proda strancima!), pokazuje nameru vlasti da u narednom periodu oslabi nezavisne medije i kritiku koja im se odatle upućuje. Uz propagandni metod koji se uveliko primenjivao u državama u kojima su carevali fašizam i komunizam, dakle uvek u nedemokratskim režimima, sprovodi se satanizacija pojedinaca, i to upravo onih koji u svojoj sredini i u svojoj profesiji predstavljaju *fokalne tačke*, glavne tačke oslonca za kolege, koji pokreću, mobilišu, kreiraju nove prakse i organizuju solidarnost sa kolegama i prijateljima. Jer, to je Veran Matić.

Napad na Verana nije slučajna, on ima simbolički smisao. Napad je osmišljen kako bi se, s jedne strane, on osetio ugroženo i progonjeno, namera je da se on „smiri“, a onda i da drugi novinari ostanu bez njegove podrške, da se kohezija u grupi razbije, da se anesteziraju oni koji bi se bunili, a oni uporniji u protestu protiv ovakve dehumanizacije učine slabijim i nezaštićenim. Napad na Verana zato ima i opasni politički cilj: dalje gušenje slobode medija i ugrožavanje sigurnosti novinara.

Treće su obračuni u prosveti. Oni deluju na prvi pogled kao serija pojedinačnih obračuna – nastavnicima i profesorima prekidaju se ugovori na određeno vreme, smenjuju se direktori, pokušavaju se smene dekana na fakultetima, dovodi se u pitanje finansiranje.... Ali, zapravo radi se o ozbiljnoj političkoj čistki.

Iskustvo govori da je sve ovo što se događa osmišljeno s jasnim ciljem i razlogom. Izbori su blizu, bili oni u ovoj ili narednoj godini. Vlast je rešila da ih dobije. Zbog toga je namerna da suzbije svaki vid otpora, kritike, organizovane političke akcije. Istrage i afere će biti zatvorene jer će pravosuđe biti reorganizovano, kritička javnost će biti učutkana, tačke otpora u prosveti i na univerzitetu oslabljene.

Šta preostaje građanima koji žele drugačiju Srbiju? Reći da nam preostaju studenti i mlada generacija zvuči lepo, ali to nam neće biti dovoljno, tim pre što ne znamo da li baš svi tamo žele istu Srbiju. Potreban je snažan politički antipod vladajućoj stranci, politička organizacija koja je od SNS-a potpuno različita. Jeste naša opozicija slaba i razdrobljena, ali od nje se mora početi. Vremena nema mnogo. 🇷🇺

Generalna sekretarka
Fondacije Centar za
demokratiju i predsjednica
Evropske asocijacije
za lokalnu demokratiju
ALDA Nataša Vučković
bogatoj biografiji ima
više poslaničkih mandata
(DS) u Skupštini Srbije,
kao i u Parlamentarnoj
skupštini Saveta Evrope.
Iz DS je isključena 2020.
zbog neslaganja sa poli-
tikom bojkota izbora.